

ΑΘΗΝΑ, 18 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1996

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ
ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Καλούμαστε σήμερα να δώσουμε συνέχεια στην απόφαση του Ανδρέα Παπανδρέου, με την οποία δρομολόγησε την έξοδο από την κρίση. Η ιστορία του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι ταυτισμένη με τον Ανδρέα Παπανδρέου.

Στο πρόσωπο του Ανδρέα Παπανδρέου, ένας ολόκληρος λαός ανεξάρτητα από πολιτικές καταβολές, ιδεολογικές αφετηρίες και κοινωνικές ομάδες, έβλεπε τον μεγάλο ηγέτη που άνοιξε νέους ορίζοντες για την Ελλάδα. Έβλεπε τον οραματιστή που μπορούσε να εμπνεύσει και να συνεγείρει τους πολίτες, για μια κοινωνία με περισσότερη δικαιοσύνη και αλληλεγγύη. Έβλεπε ένα πολιτικό μεγάλου αναστήματος, που έδωσε μια νέα τροπή στα πολιτικά πράγματα της χώρας. Ο Ανδρέας Παπανδρέου έδωσε στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. διάσταση και κύρος.

Όλοι εμείς που βρεθήκαμε για πολλά χρόνια κοντά του, εμπνευστήκαμε από τις ιδέες του, παλέψαμε μαζί του, για να γίνουν πράξη τα οράματα του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Στη πορεία αυτή και διαφωνήσαμε και εκφράσαμε τη διαφορετική μας γνώμη. Διαμορφώσαμε όμως έτσι μαζί του μία σχέση αγάπης και σεβασμού. Δημιουργήσαμε μία σχέση βαθύτατη πολιτική αλλά και προσωπική, η οποία μας βοήθησε στον προσδιορισμό των απόψεων και της δράσης μας.

Η σημερινή μας απόφαση αφορά τη συνέχεια του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Τη συνέχεια του ΠΑ.ΣΟ.Κ. σε μια εποχή, που μας θέτει κρίσιμα ερωτήματα: Ποιες είναι οι επιδιώξεις της κυβέρνησής μας τώρα; Ποια είναι τα δικά μας προτάγματα; Μήπως ακολουθούμε ένα διαχειριστικό πραγματισμό; Με ποιο τρόπο θα μπορέσει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. να δώσει στην ελληνική κοινωνία τη μεταρρυθμιστική εκείνη δυναμική που απαιτείται για να λύσει τα προβλήματά της.

Για ν' απαντήσουμε στα ερωτήματα αυτά πρέπει να συσπειρωθούμε γύρω από μια δέσμη πολιτικών που θα προάγουν τους στρατηγικούς μας στόχους.

Να συμφωνήσουμε οριστικά για τις πολιτικές και τους στόχους που θα επιδιώξουμε στην επόμενη εξαετία. Για τις ιεραρχήσεις, τα κριτήρια, τα χρονοδιαγράμματα επίτευξης ενδιαμέσων στόχων. Να τα συμφωνήσουμε με βάση τις αρχές μας, το δρομολογημένο κυβερνητικό έργο, τις προκλήσεις των καιρών, την ραγδαία εξέλιξη της διεθνούς συγκυρίας.

1. Εξωτερική πολιτική

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, τα Βαλκάνια και η Ανατολική Μεσόγειος πρέπει να έρθουν στο επίκεντρο μιας πολιτικής θετικής παρουσίας και δημιουργικής πρωτοβουλίας που θα ξαναδώσει στην Ελλάδα ρόλο συμμετοχής στις εξελίξεις, θα ισχυροποιήσει την θέση και το κύρος της.

Ο τουρκικός επεκτατισμός θα αποτελεί αυξανόμενο κίνδυνο όσο αυξάνονται οι κοινωνικές εντάσεις στη Τουρκία και μ' αυτές ο εθνικισμός. Χρειάζεται να συζητήσουμε τη στρατηγική μας. Τον Μάρτιο αρχίζει η Διακυβερνητική Διάσκεψη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αναθεώρηση των συνθηκών και για την χάραξη της πορείας προς το 2000. Στον ορατό χρονικό ορίζοντα ακολουθεί η προοπτική για την έναρξη των διαπραγματεύσεων για την ένταξη της Κύπρου στην Ένωση. Η Ευρωμεσογειακή πολιτική της Ένωσης ανοίγει νέες προοπτικές δράσης στην Ανατολική Μεσόγειο στα Βαλκάνια. Πρέπει να κερδίσουμε το χαμένο έδαφος και να εκμεταλλευτούμε τις υπάρχουσες ευκαιρίες.

2. Οικονομική πολιτική. Ανάπτυξη

Ο δρόμος για τη σταθερότητα και την αυτοτροφοδοτούμενη ανάπτυξη είναι ακόμη μακρύς. Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση προβάλλει απειλητικά στον ορίζοντα. Πρέπει να συνεχίσουμε και να εμπλουτίσουμε την οικονομική πολιτική. Στόχος μας η οριστική συμμετοχή μας στον πυρήνα των προηγμένων χωρών. Λέξη κλειδί η ανάπτυξη.

Ανάπτυξη σήμερα δεν είναι όπως λένε πολλοί η μεγέθυνση της δημόσιας δαπάνης και ο πολλαπλασιασμός των όποιων έργων.

Ανάπτυξη δεν είναι η ρητορεία για την παραγωγικότητα, να αυξήσουμε την παραγωγικότητα και έτσι λύθηκαν τα προβλήματα. Ανάπτυξη δεν είναι η βροχή των επιδοτήσεων και των ενισχύσεων.

Ανάπτυξη σημαίνει σχεδιασμός και έλεγχος της συμβολής του κάθε έργου σε μια αλισίδα, η οποία επιδιώκει να αυξήσει τα συνολικό προϊόν. Ανάπτυξη σημαίνει επιλογές, ιεραρχήσεις και, προπαντός, σήμερα που στη διεθνή ανταγωνιστική οικονομία δεν έχει πια σημασία το φθηνό κόστος εργασίας. Ανταγωνιστικότητα.

Πρέπει σε όλους να γίνει σαφές ότι σήμερα σημασία έχει η γνώση. Δηλαδή, η παιδεία, η έρευνα, η τεχνολογία, αλλά και οι σταθεροί κανόνες δράσης της πολιτείας. Και δυστυχώς σε όλα αυτά υστερούμε ακόμα.

Και υστερούμε σε μηχανισμούς εφαρμογής, στο γρήγορο εντοπισμό των προβλημάτων, στη λύση τους, στη δημόσια διοίκηση, στο κράτος στρατηγείο. Αυτό είναι η αλήθεια. Το κράτος στρατηγείο υπάρχει μόνο στις εξαγγελίες μας. Δεν έχει γίνει πράξη. Η δημόσια διοίκηση δεν είναι ικανή να εφαρμόσει αυτό που επαγγελλόμαστε.

3. Κοινωνική δικαιοσύνη σήμερα

Το κοινωνικό Κράτος έχει φθάσει σήμερα σε αδιέξοδο. Χωρίς χρηματοδοτικούς πόρους και δέσμιο ανορθολογικών ρυθμίσεων. Πρέπει εξ' αρχής να συλλάβουμε και να οικοδομήσουμε το νέο κοινωνικό κράτος πάνω στα ερείπια του κράτους παροχών. Ένα κοινωνικό κράτος με πολύ ευρύτερους στόχους, τη διαμόρφωση μιας κοινωνίας περισσότερο δίκαιης, περισσότερο συνεκτικής, περισσότερο αλληλέγγυας.

Ο αποτελεσματικός Κοινωνικός Ιστός Ασφάλειας αποτελεί ζητούμενο. Η διεθνοποίηση της οικονομίας οδηγεί νέες ομάδες στο περιθώριο, δημιουργεί δυστυχία.

Κοινωνική δικαιοσύνη τέλος σημαίνει ότι πρέπει να δημιουργούμε ισότητα ευκαιριών. Όλοι οι πολίτες να έχουν τις ίδιες δυνατότητες, να εξισορροπούμε - κι αυτό έχει σημασία - τα συμφέροντα της σημερινής με εκείνα της μελλοντικής γενιάς, των μελλοντικών γενιών, για να μην καταδικάζουμε τη νεολαία και τους νέους να είναι άνθρωποι δεύτερης κατηγορίας.

4. Δημοκρατία σήμερα

Το επόμενο ερώτημα είναι η Δημοκρατία σήμερα. Υπάρχει πρόβλημα δημοκρατίας. Νέα κέντρα εξουσίας, όπως τα συγκροτήματα των ΜΜΕ, που δεν ελέγχονται ούτε από τη λειτουργία της αγοράς, ούτε από τη δικαιοσύνη, ούτε από την πολιτική, και αυτό γιατί ιδιωτικοποιούν δημόσιους χώρους, επιβάλλουν εξελίξεις, πολλές φορές με δημόσιους πόρους και δημόσια στήριξη.

Η πελατειακή κοινωνία είναι ακόμη παντού πανταχού παρούσα. Χρειαζόμαστε εκσυγχρονισμό των θεσμών, της δημόσιας διοίκησης, του ίδιου του πολιτικού συστήματος. Αποκέντρωση - ζητούμενο. Οι πολίτες ζητούν διεύρυνση των δυνατοτήτων ελεύθερης και δημιουργικής πρωτοβουλίας.

Η Κοινοβουλευτική Ομάδα, οι βουλευτές πρέπει να ξεκινήσουν μια καινούργια σελίδα στην ιστορία τους. Πρέπει να αποκτήσουν τη δυνατότητα να καταστήσουν τη Βουλή κέντρο παραγωγής πολιτικής, να έχουν λόγο στη διαμόρφωση νομοσχεδίων και τη δυνατότητα αυτοδιοίκησης των θεμάτων που τους αφορούν. Η παρουσία τους στις Ευρωπαϊκές διεργασίες αποτελεί άμεση προτεραιότητα.

5. Ο πολίτης σήμερα

Το ελληνικό όνειρο σήμερα είναι καταναλωτικό όνειρο. Θέλουμε κατανάλωση και προϊόντα. Το κοινωνικό περιβάλλον ενισχύει τον ατομισμό και την κοινωνική αδιαφορία.

Ο άλλος πολίτης, ο πολίτης εκείνος ο οποίος έχει αυξημένη ηθική και κοινωνική ευαισθησία επιζητεί σοβαρότητα και συνέπεια, θέλει κριτική ελευθερία, έχει κριτική

ικανότητα, συναντά την δυσπιστία μας, ενώ θα έπρεπε να έχει τη συμπαράστασή μας.

6. Οι πολιτικές πρακτικές σήμερα

Οι πολίτες απαιτούν ηθική συμπεριφορά από τα δημόσια πρόσωπα. Το κόμμα και η κυβέρνηση πρέπει να επιτελούν με τον τρόπο δράσης τους παιδευτική λειτουργία. Χρειάζονται πράξεις για να αναστρέψουμε την αρνητική εικόνα της πολιτικής. Οι σχέσεις πολιτικών και οικονομικών συμφερόντων πρέπει να οριοθετηθούν για να είναι διαφανείς και ελεγχόμενες. Χρηματοδότηση κομμάτων. Το ήθος και το ύφος της εξουσίας οφείλουν να εξασφαλίζουν αξιοπιστία και εμπιστοσύνη. Οι επιλογές να πραγματοποιούνται με κριτήρια αξιοσύνης και ικανότητας.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. πρέπει να απαντήσει στα ερωτήματα αυτά.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θα κερδίσει τις επόμενες εκλογές μόνο αν η κοινή γνώμη συναισθανθεί ότι προχωρούμε σε κάτι καινούργιο, ουσιαστικά διαφορετικό από τις μέχρι σήμερα πρακτικές. Αν διαπιστώσει φαντασία, πρωτοβουλίες και κινητικότητα. Ο εφησυχασμός, η ταύτιση της πολιτικής με τακτικίστικες κινήσεις και σιωπή απέναντι στις αιτίες της φθοράς θα οδηγήσουν σε εκλογική ήπτα και χρόνιο μαρασμό της κεντροαριστεράς. Οφείλουμε να αναστρέψουμε αυτή την πορεία. Η χώρα χρειάζεται ηγεσία, που θα έχει το θάρρος για το καινούργιο.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. έγραψε με τον Ανδρέα Παπανδρέου ένα σημαντικό κεφάλαιο της ελληνικής ιστορίας. Κορυφαίες μορφές, αγαπημένοι μας σύντροφοι - ο Γιώργος Γεννηματάς, η Μελίνα Μερκούρη - άφησαν λαμπρές υποθήκες. Η ιστορία μας, τα επιτεύγματα και τα λάθη μας, το τεράστιο ανθρώπινο δυναμικό μας, οι βασικές ανεξίτηλες αρχές μας είναι οι εγγυήσεις για το μέλλον. Μπορούμε να χαράξουμε μια νέα πορεία.

Κλείνει τυπικά ο κύκλος της μεταπολίτευσης. Τον βιώσαμε με ελπίδες και κοινωνικούς αγώνες, τον ζήσαμε με δικαιώσεις κι απογοητεύσεις. Σήμερα οι ελπίδες και οι αγώνες μας έχουν διαφορετικά περιεχόμενα. Ελλάδα φτώχειας και κοινωνικών διακρίσεων. Αναζητούμε τη δημοκρατία και τη κοινωνική δικαιοσύνη σε μια εποχή νέων μορφών οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης, την ποιότητα ζωής υπό νέες τεχνολογικές και περιβαλλοντικές συνθήκες, τη δημιουργία νέων δυνατοτήτων και ευκαιριών για τους πολίτες. Ανοίγει ο κύκλος για τη μετάβαση της Ελλάδας στη νέα εποχή, ο κύκλος του 21ου αιώνα.

Η ενότητα του ΠΑ.ΣΟ.Κ. αποτελεί πρωταρχικό μέλημά μου. Υποστήριξα, περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο στο παρελθόν, τον πλουραλισμό των απόψεων και τη σύνθεση των γνωμών. Η Ενότητα και η σύνθεση προϋποθέτουν δημιουργική πορεία. Στηρίζονται στη συστράτευση για την ανανέωση. Αυτή τη συστράτευση θα επιδιώξω με όλες μου τις δυνάμεις. Μόνο μαζί μπορούμε να λύσουμε τα προβλήματα γι' αυτό και μαζί πρέπει να δώσουμε τη μάχη. Εκείνο που επιδιώκουμε σήμερα δεν είναι να κατισχύσει μια ομάδα πάνω σε άλλες ομάδες. Θέλουμε να επιλέξουμε τον ηγέτη που θα εξασφαλίσει τη σύνθεση των απόψεων και τάσεων, την κοινή πορεία. Θέλουμε ηγεσία ώστε να καταργηθούν ομάδες για χάρη ενός ενιαίου και δυναμικού συνόλου. Μόνο με συνεργασία θα αντιμετωπίσουμε τις μελλοντικές προκλήσεις.

Ένας φόβος πλανάται στο Κίνημα, φόβος που παίρνει σε κάθε αλλαγή διαστάσεις. Οι κλειστές ομάδες και οι καθοδηγητικοί πυρήνες. Περιορίζουν τις δυνατότητες και την εμβέλεια του κινήματος. Κλειστοί πυρήνες δεν συμβιβάζονται με ανοιχτή κοινωνία. Εναντιώθηκα γι' αυτό στην άποψη ότι η ενότητα τώρα απαιτεί δεσμεύσεις και εξασφαλίσεις για τα μελλοντικά να συμβούν. Δεσμεύσεις και εξασφαλίσεις όχι μόνο θα ευτέλιζαν τους συμμετέχοντες σ' αυτές αλλά θα απέβαιναν σε βάρος εκείνων που έχουν ήθος, εργατικότητα και δημιουργικότητα. Αυτές όμως είναι οι δυνάμεις στις οποίες θα πρέπει να στηριχθεί το ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Είναι η ώρα μιας νέας αρχής αλλά και η ώρα της συνέχειας. Συνέχειας της ιστορικής διαδρομής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και των κοινωνικών του οραμάτων. Ανήκω σε εκείνους που ίδρυσαν μαζί με τον Ανδρέα Παπανδρέου το ΠΑ.ΣΟ.Κ., στους συντάκτες της διακήρυξης της 3ης του Σεπτέμβρη, σ' αυτούς που πρωταγωνίστησαν να διαμορφώσουν τη φυσιογνωμία του κινήματος και να δημιουργήσουν μια πρωτόγνωρη για την Ελλάδα σοσιαλιστική παράταξη. Η διαχρονική παρουσία του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι για όλους εμάς επιταγή. Η προοπτική του πολιτική αναγκαιότητα. Η συνεργασία γι' αυτό το στόχο εσωτερική εντολή.

Η Ν.Δ. δεν μπορεί να δώσει στη χώρα προοπτική. Μάχεται για τα συμφέροντα των πολιτικών της πελατών, ενός πολύ περιορισμένου στρώματος της ελληνικής κοινωνίας. Την προσπάθειά της συγκεντρώνει σε διαφημιστικές κινήσεις. Ενισχύει τον υποβιβασμό της πολιτικής σε θέαμα. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. πρέπει να δώσει το παράδειγμα ενός κόμματος που δεν ασχολείται με τα δευτερεύοντα, τη μικροπολιτική, τα προσωπικά. Να στρέψει την προσοχή του σε συλλογικούς στόχους και τη βελτίωση της κοινωνίας που ζούμε.

Η διαδικασία εκλογής Πρωθυπουργού είναι στα εικοσιένα χρόνια λειτουργίας του ΠΑ.ΣΟ.Κ. μια πρωτόγνωρη και γι' αυτό κορυφαία στιγμή στην προσπάθεια για δημοκρατική λειτουργία του Κινήματος. Χαίρομαι που είμαι συνυποψήφιος με άξιους συντρόφους, στελέχη που έχουν εργασθεί σκληρά για τους κοινούς στόχους. Θα πρέπει να διαφυλάξουμε με κάθε τρόπο τη διαφάνεια, τη νομιμότητα και το κύρος της εκλογής. Όπως και να δεσμευτούμε στην αποδοχή του αποτελέσματός της και τη στήριξη όποιου εκλεγεί για την επιτυχία της κοινής προσπάθειας.

Αυτό που πρέπει να επιτύχουμε και να εγγυηθούμε είναι ένα ΠΑ.ΣΟ.Κ. ενωμένο, ανανεωμένο, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. νικητής των επόμενων εκλογών για μια νέα δημιουργική τετραετία. Ενότητα, ανανέωση, νίκη το τρίππυχο της πορείας που ξεκινάμε σήμερα.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. σήμερα διαθέτει τις δυνάμεις εκείνες που μπορούν να ανατρέψουν τη δυσμενή συγκυρία και να δώσουν πάλι προοπτική, τόσο στη χώρα όσο και στο ίδιο το Κίνημα. Ας τις κινητοποιήσουμε. Ας τους δώσουμε όραμα. Ενωμένοι να τολμήσουμε το μεγάλο άλμα προς τα εμπρός.